

Kulturmøde i plejen og på arbejdspladsen

Kursusprogram

mhtconsult
Juni 2011

Første kursusdag - fredag den 3. juni 2011
8.15-14.15

Første lektion:

Kl. 08.15- 09.00

Velkomst samt præsentations- og forventningsrunde:

- Hvem er kursuslederne?
- Hvem er deltagerne?
- Hvilke forventninger har I hver især til kursusforløbet (kursuslederne sorterer alle forventninger på en fælles "forventningstavle" til brug for den løbende evaluering).

Anden lektion:

Kl. 09.10-09.25

Introduktion til kursusprogram v/ kursusledere:

- Hvordan er det samlede program opbygget?
- Hvilke temaer skal vi arbejde med?
- Hvordan er arbejdsformen?
- Hvilke krav er der til forberedelse?

Kl. 09.25-09.55

Kurstema A): Etniske minoriteter i dag – sociologiske og kulturelle begreber

Session A1: "Skibet er ladet med kultur" - hvad forstår vi ved kulturbegrebet?

Fælles opvarmningsøvelse, hvor deltagerne giver bolden op til hinanden:

- Hvilke ord, begreber og udsagn knytter I til kultur?
- Hvilke kulturbegreber er positivt ladet, og hvilke er negativt ladet? – Hvorfor?
- Hvilke kulturbegreber knytter I eventuelt til "dansk kultur"? – Hvorfor?
- Hvilke kulturbegreber knytter I eventuelt til "fremmede kulturer"? – Hvorfor?
- Hvilke begreber for "fremmede kulturer" er positivt/negativt ladet? – Hvorfor?

Tredie lektion:

Kl. 10.15-11.00

Session A2: Kultur i et krydsfelt mellem mange definitioner.

Vidensoplæg fra kursusleder:

- Hvordan er kulturbegrebet blevet defineret inden for forskellige traditioner?
- Hvilken kulturforståelse er mest fremtrædende i dag?
- Hvad er kulturmøder, og hvad indebærer de?
- Hvordan kan vi forstå begrebet om "kulturelle identiteter"?

Fjerde lektion:

Kl. 11.10-11.45

Session A3: Kulturelle identiteter i forskellige kulturmøder

Identifikationsøvelsen – en deltageropgave:

- Hvilke identiteter er de vigtigste for Jer? – hvorfor?
- Kan de forenes, eller konflikter de?

Kl. 11.45-11.55

Fælles opsamling inden frokost.

Femte lektion:

Kl. 12.35-13.20

Session A4: Etniske minoriteter – hvem taler vi om?

Åbne opvarmningsspørgsmål i plenum:

- Hvad forstår I ved begrebet "etniske minoriteter"?
- Er det et begreb, I bruger i dagligdagen på uddannelsen eller på arbejdspladsen?
- I hvilke situationer bruger I begrebet?
- Er det et neutralt begreb, eller forbinder I det med spændende udfordringer, problemer, særlige ressourcebehov mv.?

Vidensoplæg v/ kursusleder:

- Hvordan afgrænses "etniske minoriteter" i den officielle statistik?
- Hvilke diskussioner knytter sig til disse definitioner?
- Fra minoritet til medborger - hvilke udviklingstendenser ses i dag?
- Kultur, integration, inklusion, mangfoldighed, medborgerskab – hvordan hænger de mange begreber sammen?
- Hvilke forskellige kulturmøder er der tale om inden for Jeres jobudøvelse? Borgere/brugere og pårørende samt kolleger.

Sjette lektion:

Kl. 13.30-14.00

Session A5: Kultur og kulturmøder, etnicitet, integration, mangfoldighed:

Hvornår og hvorfor har begreberne betydning for jobudførelsen

Gruppeøvelse: Et multikulturel Danmark – hvor langt vil du gå?

- Et skema udfyldes med udsagn om kultur, etnicitet, integration og mangfoldighed udfyldes individuelt.
- Udsagnene diskuteres derefter i grupper.
- hvor er I enige/uenige - og hvorfor?
- Hvordan kan jeres svar knyttes an til jeres forskellige erfaringer med kulturmøder?

Kl. 14.00-14.15

Gem gruppens resultater på en planche til næste kursusdag.

Afrunding og evaluering af dagen.

Anden kursusdag – mandag den 6. juni 2011

8.15-14.15

Første lektion:

Kl. 08.15- 09.00

Session A5 fortsat: Begrebernes betydning for jobudførelsen:
Plenumopsamling af gruppernes resultater fra fredagens gruppearbejde.

- Hvor var I enige/uenige i udsagnene - og hvorfor?
- Hvilken rolle spiller begreberne i udsagnene i forhold til jeres jobudførelse?

Fælles afrunding af emnet og grupperesultaterne i plenum.

Anden lektion:

Kl. 09.10-09.55

Kurstema B): Interkulturel kompetence og kommunikation

Session B1: Hvad er interkulturel kompetence:

Vidensoplæg v/ kursusleder.

- Hvad er særligt ved den interkulturelle kommunikation?
- Hvilke delkompetencer dækker begrebet over i praksis?
- Hvad er forforståelser og stereotyper?

Gruppeøvelse om forforståelser og stereotyper

- Grupperne får udleveret et billede hver.
- Skriv her især jeres umiddelbare tanker om hvem personen på billedet er ned. Diskuterer derefter i gruppen jeres tanker.
- Hvilke forforståelser havde I hver især – hvad byggede de på, lignede de hinanden eller var forskellige?

Tredie lektion:

Kl. 10.15-11.00

Session B2: Hvad er interkulturel kompetence:

Plenumopsamling af gruppeøvelsen

- Hvilke forforståelser havde I hver især – hvad byggede de på, lignede de hinanden eller var forskellige?

Vidensoplæg v/ kursusleder

- Hvad er kulturalisering og etnificering?
- Hvad er værdihierarkisering?
- Hvad er dominerende fortællinger?

Fjerde lektion:

Kl. 11.10-11.55

Session B3: Interkulturel kompetence i praksis:

Gruppebaseret caseopgave m. kort introduktion v/ kursusleder:

- Vælg en case, der beskriver et møde mellem en medarbejder og en borger af anden etnisk herkomst end dansk. Beskriv et dilemma, der præger dette møde. Det skal være et dilemma, der stiller særlig krav til jeres interkulturelle viden og forståelse (Beskrivelseskabelon udleveres).

Femte lektion:

Kl. 12.35-13.00

Session B3 fortsat: Gruppebaseret caseopgave:

Grupperne færdiggør casemateriale.

Kl. 13.00-13.20

De første grupper fremlægger caseresultater i plenum.

Sjette lektion:

Kl. 13.30-14.00

De øvrige grupper fremlægger caseresultater i plenum.

Kl. 14.00-14.15

Afrunding og evaluering af dagen

Tredie kursusdag - tirsdag den 7. juni 2011

8.15-11.55

Første lektion:

Kl. 08.15- 09.00

Kursustema B): Interkulturel kompetence og kommunikation/ fortsat

Session B4: Sprogets rolle i interkulturel kommunikation:

Vidensoplæg v/kursusleder.

- Hvad betyder den sproglige udfordring for det interkulturelle møde – hvad gør det ved kommunikationen?

Miniøvelse med sidemanden:

- Hvad gør sproglige udfordringer ved relationen i kommunikationen?

Anden lektion:

Kl. 09.10-09.55

Session B5: Deltagernes erfaringer og behov i forhold til sproglige udfordringer

- Hvilken betydning spiller de sproglige udfordringer i mødet med patienter og pårørende og i forhold til kolleger? – hvilke barrierer skaber det?
- Hvordan kan man overkomme barriererne?

Tredie lektion:

Kl. 10.15-11.00

Session B6: Interkulturel organisationskompetence i praksis:

Kort introduktion v/ kursusleder.

Individuel "scoringøvelse: mangfoldighedsprofilen på min arbejdsplads (praktiksted):

- Alle får udleveret et såkaldt "kulturskema" med udsagn, der kan passe eller ikke passe på den enkelte deltagers arbejdssted. Deltagerne udfylder skemaet individuelt.

Fjerde lektion:

Kl. 11.10-11.45

Opsamling i plenum

- Deltagerne laver herefter en fælles, anonym "scoring" i plenum af arbejdspladsernes mangfoldighedsprofil.
- Deltager bruger øvelsen som grundlag for en drøftelse af de forhold i arbejdspladskulturen og arbejdsorganiseringen, der kan fremme eller hæmme mangfoldigheden og inklusionen af etniske minoriteter i arbejdspladsmiljøet inden for social- og sundhedsområdet.

Kl. 11.45-11.55

Afrunding og evaluering af dagen

Fjerde kursusdag - onsdag den 8. juni 2011

8.15-14.15

Første lektion:

Kl. 08.15- 09.00

Kursustema B): Interkulturel kompetence og kommunikation/ fortsat

Session B7: Kommunikationsteknikker

Introduktion v/ kursusleder, vekslen mellem plenum- og rollespilsøvelser i:

- Spejling og aktiv lytning, anerkendelse og ros samt særlige spørgeteknikker til støtte for det interkulturelle møde.

Anden lektion:

Kl. 09.10-09.55

Session B7 / fortsat: Kommunikationsteknikker

- Spejling og aktiv lytning, anerkendelse og ros samt særlige spørgeteknikker til støtte for det interkulturelle møde.

Tredie lektion:

Kl. 10.15-11.00

Session B7: / fortsat: Kommunikationsteknikker

- Spejling og aktiv lytning, anerkendelse og ros samt særlige spørgeteknikker til støtte for det interkulturelle møde.

Fælles refleksion og opsamling i plenum som afslutning på tema B).

Fjerde lektion:

Kl. 11.10-11.55

Kursustema C): Forskelle og ligheder i pleje og omsorg

Session C1: Aldring er relativt

Vidensoplæg v/ kursusleder:

- Hvordan opfattes aldring og ældre i forskellige lande, og
- Hvordan kan forskelle i sygdoms- og sundhedsbegreber påvirke jobudførelsen på den mangfoldige sosu-arbejdsplads?

Brainstorm i plenum over konkrete eksempler på begrebsforskelle og deres betydning – både positive og mere vanskelige erfaringer.

Femte lektion:

Kl. 12.35-13.00

Kursustema C): Forskellige og ligheder i pleje og omsorg / fortsat

Session C2: At gøre forskellige værdier til en professionel styrke.

Vidensoplæg v/ kursusleder:

- Hvad vil det sige at arbejde med grundlæggende antagelser, overbevisninger og værdier?
- Hvorfor er værdierne vigtige, når vi taler forskelle og ligheder i pleje- og omsorgsforståelsen?
- Og Hvordan kan vi bygge bro mellem forskellige værdier – eller kan vi?

Sjette lektion:

Kl. 13.30-14.00

Session C3: Gruppearbejde: At mødes og mediere mellem værdier:

- Grupperne får udleveret et særligt skema til at arbejde med kerneværdier og vælger i fællesskab et eksempel på en kerneværdi, som de hverken vil give køb på ud fra en professionel eller en privat holdning. Det skal være en kerneværdi, som efter gruppens vurdering kan komme i konflikt med kulturbetingede forskelle i pleje- og omsorgsforståelsen, forskelle i sygdoms- og sundhedsopfattelser mv.
- Grupperne arbejder med de forforståelser, der måske gør det vanskeligt at mediere mellem forskellige værdier.
- Grupperne drøfter desuden løsningsmodeller, der kan være med til at bygge bro mellem forskellige værdier i praksis.

Kl. 14.00-14.15

Afrunding og evaluering af dagen

Femte kursusdag – torsdag den 9. juni 2011

8.15-14.15

Første lektion:

Kl. 08.15- 09.00

Session C4: Fra forskelstænkning til mangfoldighedstænkning i sosu:

Kort vidensoplæg v/ kursusleder:

- Hvad vil det sige at tænke og handle ud fra et mangfoldighedsperspektiv – både i forhold til brugere og kolleger inden for sosu-arbejdspladserne?
- Hvordan kan vi praktisere mangfoldighed i hverdagen?

Fælles brainstorm: hvor ser I faldgruberne, og hvor ser I de positive erfaringer, der allerede er indhøstet i sektoren?

Anden lektion:

Kl. 09.10-09.55

Session C5: Mangfoldighed er også rummelighed og individuel behovsorientering – hvordan griber vi det an?

Introduktion v/ kursusleder til persona-metoden:

- En velegnet metode til at arbejde med forskellige behovsprofiler inden for en brugergruppe præget af etnisk-kulturel mangfoldighed. Der tegnes en række persona-profiler, der kan træne deltagerne i at afklare brugerbehov uden forforståelser og værdikonflikter mv.

Afsluttende gruppeopgave: At se den enkelte borgers behov og ressourcer:

- Med afsæt i personametoden, arbejder grupperne med at beskrive "det gode hospitalsforløb" for en konkret persona. (Hjælpeopgaver udleveres)

Tredie lektion:

Kl. 10.15-11.00

Session C5/ fortsat: Afsluttende gruppeopgave: At se den enkelte borgers behov og ressourcer:

- Fortsat gruppearbejde om personaerne.

Fjerde lektion:

Kl. 11.10-11.55

Session C5/ fortsat: Afsluttende gruppeopgave: At se den enkelte borgers behov og ressourcer:

- Grupperne fremlægger deres resultater, og processen diskuteres i plenum.

Femte lektion:

Kl. 12.35-13.00

Evaluering og udarbejdelse af mind-maps

Fælles afslutning og evaluering af det samlede kursusforløb.

Udarbejdelse af mind-maps

Sjette lektion:

Kl. 13.30-13.45

Fortsat fælles afslutning og evaluering af det samlede kursusforløb.

Udarbejdelse af mind-maps